

HANDREIKING GROENBLAUWE DOORADERING 2.0

(VERDIEPEN, VERBREDEN, LEREN)

PLAN VAN AANPAK

Even voorstellen

**Arjen Venema (Landschapsarchitect,
Strootman Landschapsarchitecten)**

Onze experts:

- Theo Spek (Hoogleraar
Landschapsgeschiedenis, RUG)**
- Sarah Westenburg (BoerenNatuur)**

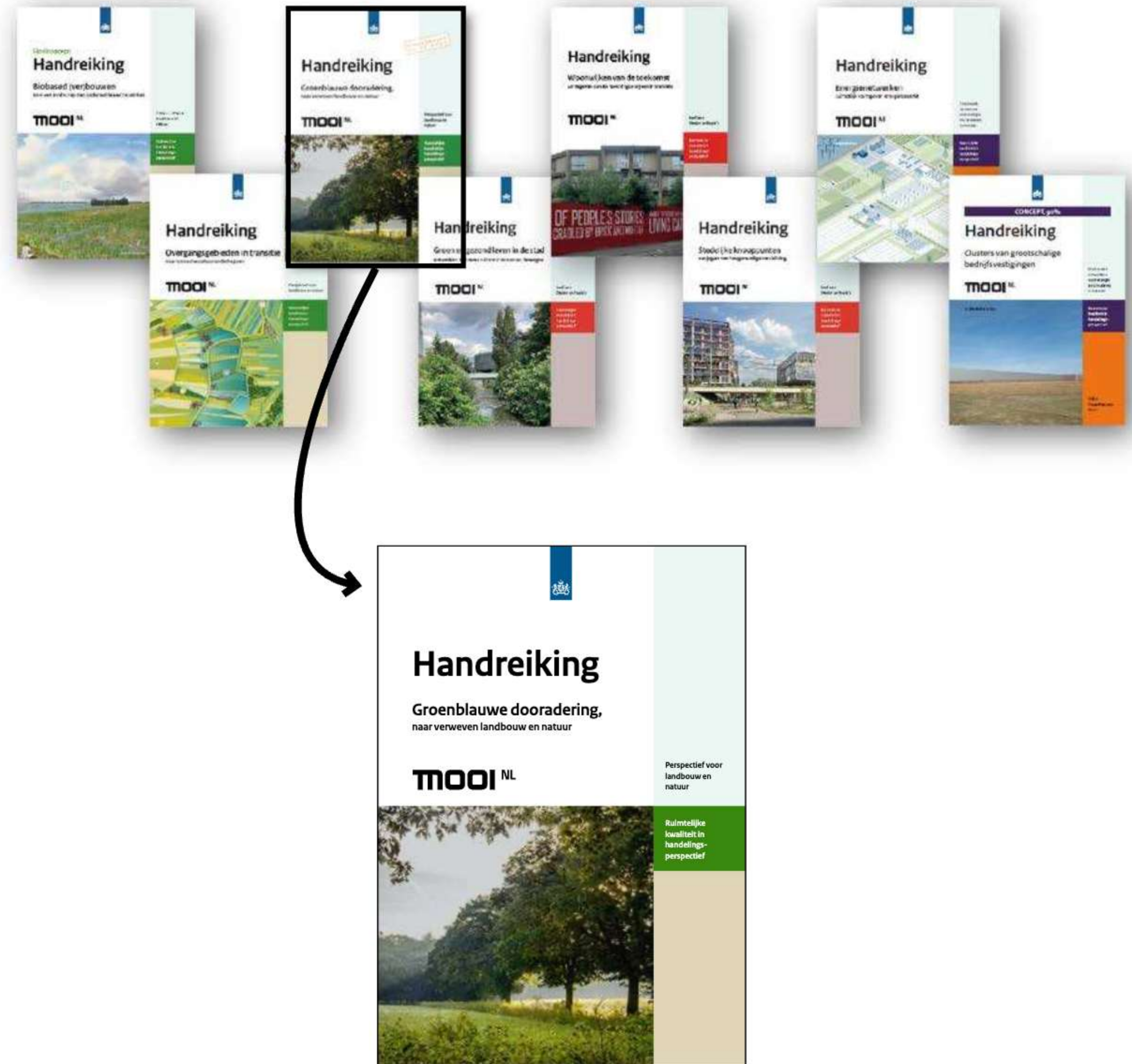
Onze opdrachtgever:

**Corine de Zeeuw (Ministerie BZK,
programma MooiNL)**

Wat is een handreiking?

- **MooiNL:** programma ministerie van VRO. Doel: ruimtelijke kwaliteit bevorderen bij aanpakken grote ruimtelijke opgaven van NL.
- In totaal **8 handreikingen**, bedoeld als concrete handelingsperspectieven om te werken aan opgaven op concrete plekken.
- 1 hiervan is de handreiking **Groenblauwe dooradering** (gemaakt door Bosch&Slabbers), er zijn ook handreikingen over bijvoorbeeld Overgangsgebieden en Woonwijken van de toekomst.

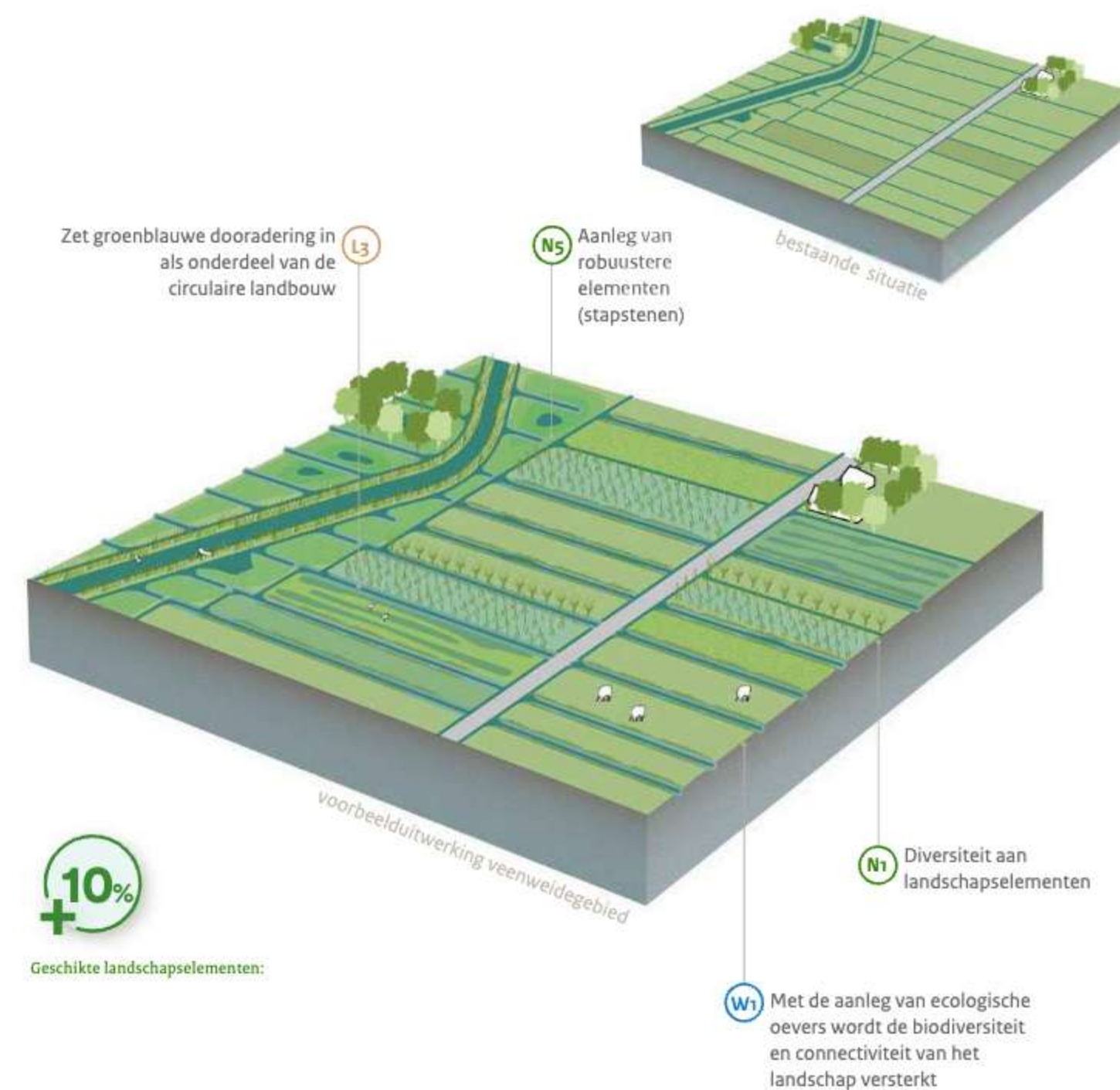

Handreiking 1.0: grofweg 3 onderdelen

Wat is de urgentie?

Handelingsperspectief met stappenplan voor gebiedsaanpak

Ontwerpend onderzoek in voorbeeldgebieden

Opdracht handreiking 2.0

3-ledig:

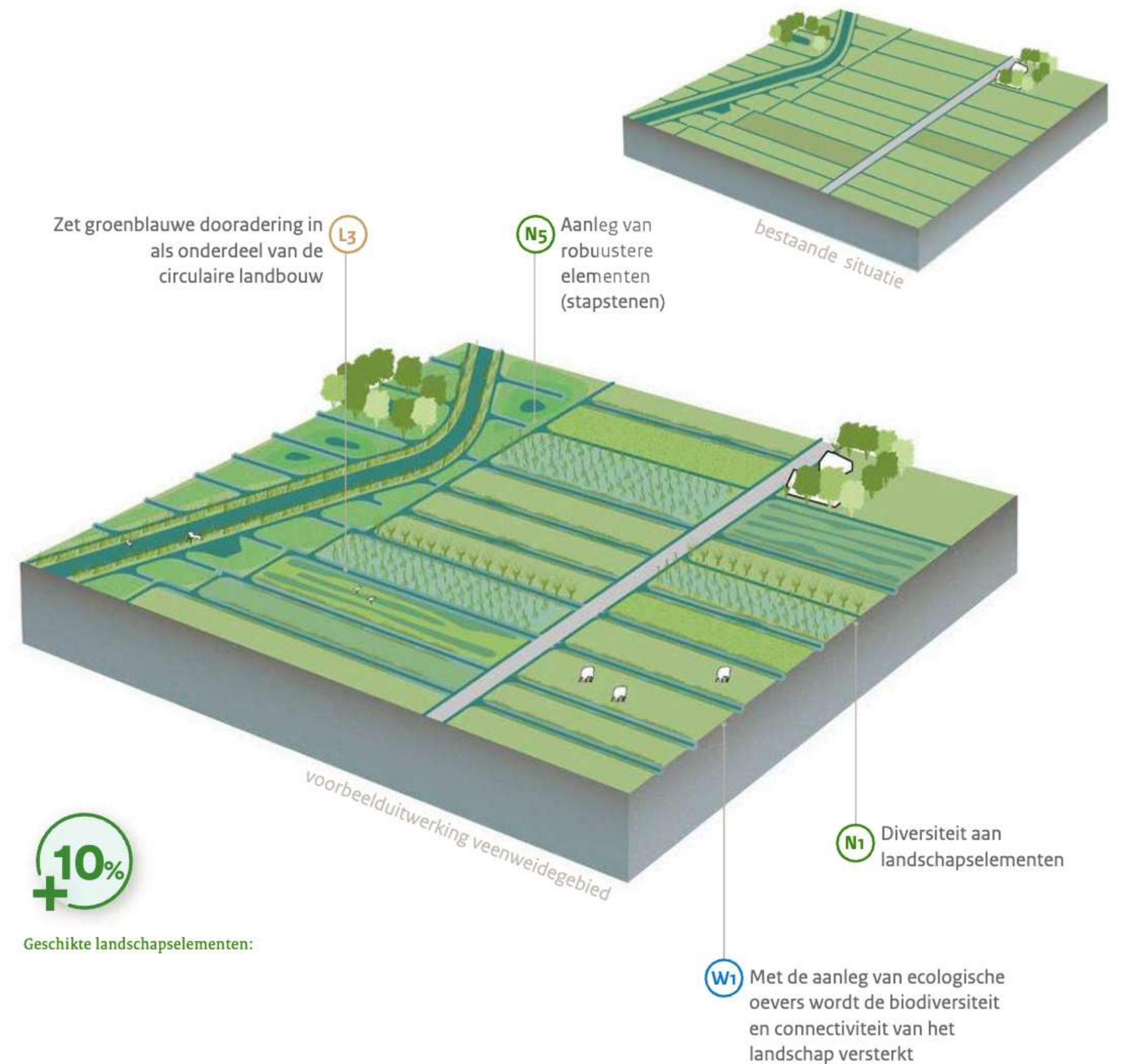
- **Verbreden:** het uitbreiden van de handreiking tot een volledig naslagwerk
- **Verdiepen:** op een aantal thema's de verdieping zoeken
- **Leren:** met alliantie, klankbordgroep en in de gebieden reflecteren op inhoud en leren van het proces

Verbreden

Meer gebiedsspecifieke inrichtingsconcepten

- Inrichtingsconcepten uitbreiden en gebiedsspecifiek maken
- Volgens nieuwe landschappelijke indeling van Nederland

Verbreden

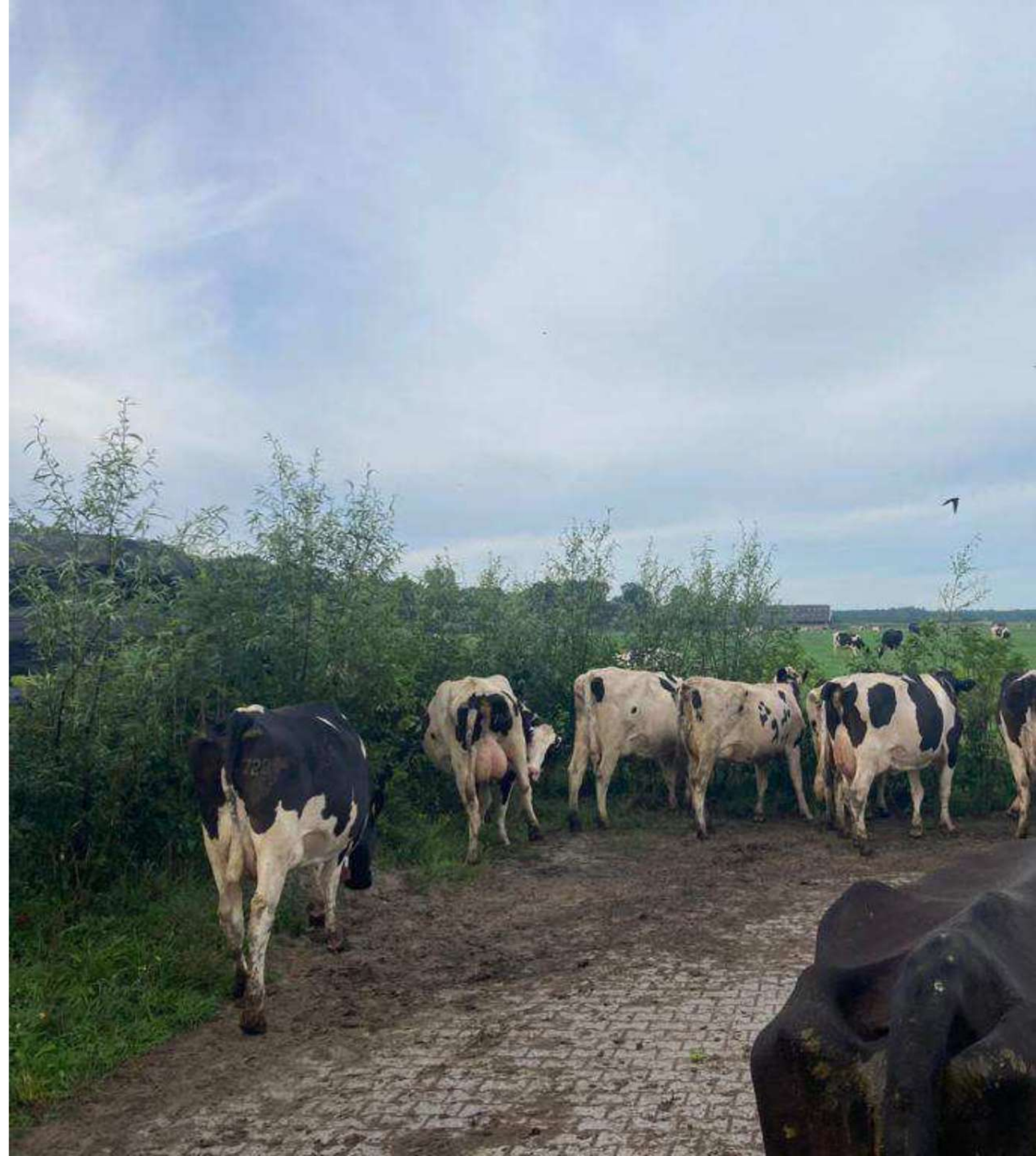
Uitwerken facetkaarten (encyclopedie van soorten GBDA)

- Doel: ‘kaartenbak’ die gebruikt kan worden in gebiedsprocessen. Digitaal en mogelijk zelfs in print.
- **Visuele** voorkant met globale info over afmetingen, locatie, onderdelen en beheersintensiteit.
- **Tekstuele** achterkant met nuances over beheer, soorten, definities, etcetera,

Verdiepen

Toepasbaarheid van GBDA binnen agrarische bedrijfsvoering

- Kosten en baten per landschapselement voor agrariërs.
- Extra facetkaarten met 'productieve' soorten GBDA (5-10 extra).
- Apart hoofdstuk: 'Stappenplan GBDA voor Grondeigenaren'

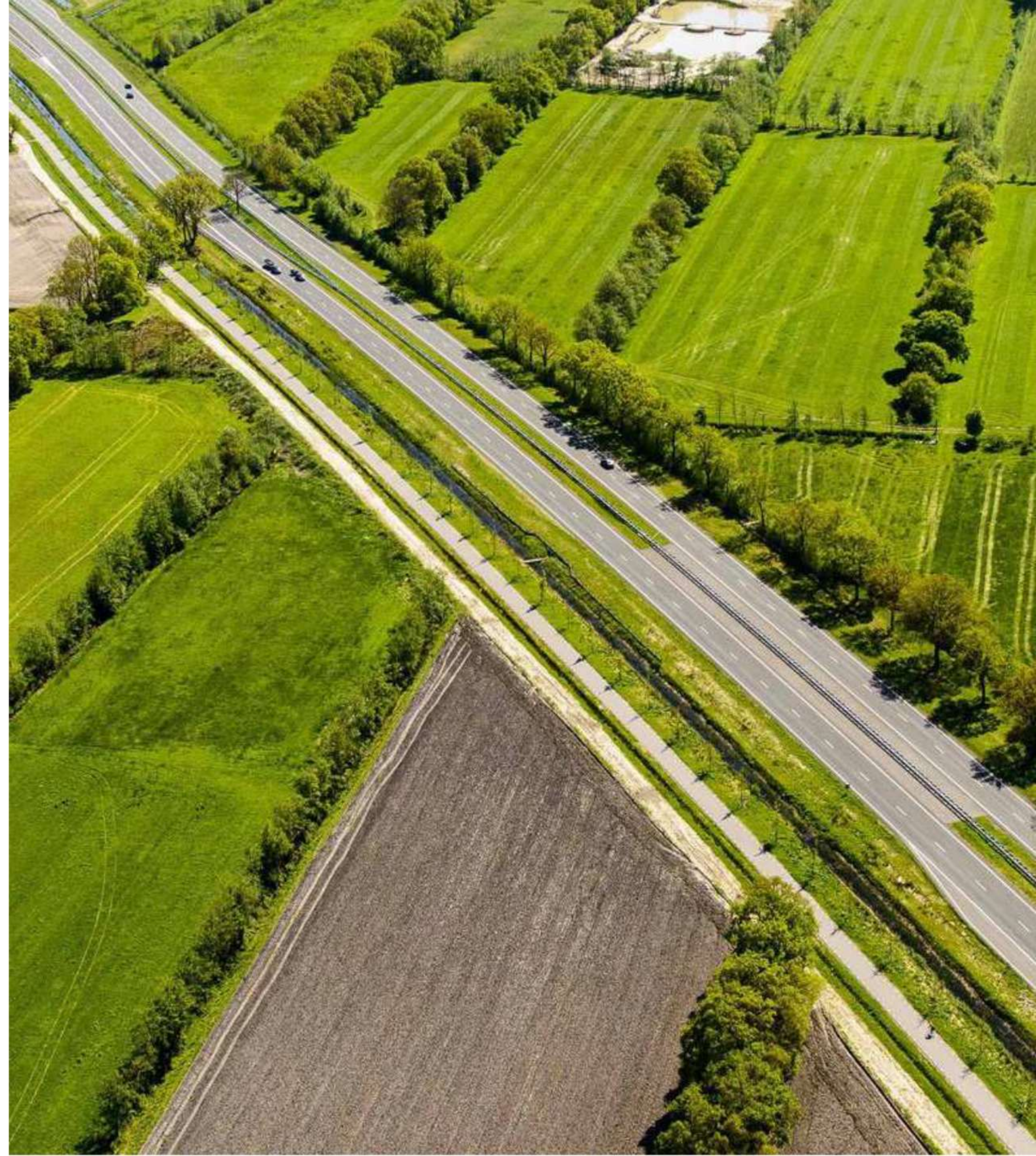

Verdiepen

Toepasbaarheid GBDA op Rijksgronden

- Werksessie met rijksorganisaties over inrichtingsideeën voor GBDA op Rijksgronden, met name rond infrastructuur.
- Onderzoeken waar doelen van verschillende rijksorganisaties botsen en waar we deze kunnen 'stroomlijnen'.
- Aanvullende ruimtelijke principes, ter aanvulling op de inrichtingsconcepten.

Verdiepen

Instrumentenbibliotheek inzichtelijker en bruikbaar maken

- Werksessie met expertgroep
'Instrumentenkoffer'
- Verwerken informatie in
facetkaarten en inrichtingsconcepten.
- Visuele update hoofdstuk 'Passend
instrumentarium', bevorderen
leesbaarheid.

Leren

Via bijeenkomsten in gebieden

Leren

Via tussentijdse reflectie op inhoud en proces met Alliantie en Community of Practice.

Dit vullen we graag in met Alliantie en CoP, bij voorkeur in enkele thematisch ingestoken verdiepingssessies.

The screenshot shows the MooiNL website interface. At the top left is the 'MOOI NL' logo. To the right are navigation links: 'MooiNL', 'Agenda', 'Nieuws', 'Columns', 'Ruimtelijke Kwaliteitsaanpak', and 'Partners'. A search bar contains the text 'Zoek in MooiNL'. Below the navigation is a sub-header: 'Handreiking | 8 mei 2024 | Leestijd 2 minuten'. The main title of the article is 'Groenblauwe dooradering: naar verweven landbouw en natuur'. A small green tag below the title reads 'Landbouw & natuur'. The main text of the article begins with: 'Het thema Groenblauwe dooradering is één van de drie thema's binnen het Mooi Nederland perspectief Landbouw & Natuur. Met een brede alliantie van partners zijn ontwerpende onderzoeken uitgevoerd naar de kansen voor het realiseren van groenblauwe dooradering. De rijke oogst van deze samenwerkingsrelaties heeft geleid tot een handelingsperspectief voor alle gebieden met vergelijkbare gebiedsopgaven- en landschappelijke kenmerken. De handreiking (zie pdf links of onderaan de pagina) is zo opgesteld dat deze zo goed mogelijk aansluit bij de urgenties in een gebied. Deze zijn gestructureerd naar grondsoort - klei-, zand- en veen - en naar economisch profiel.'

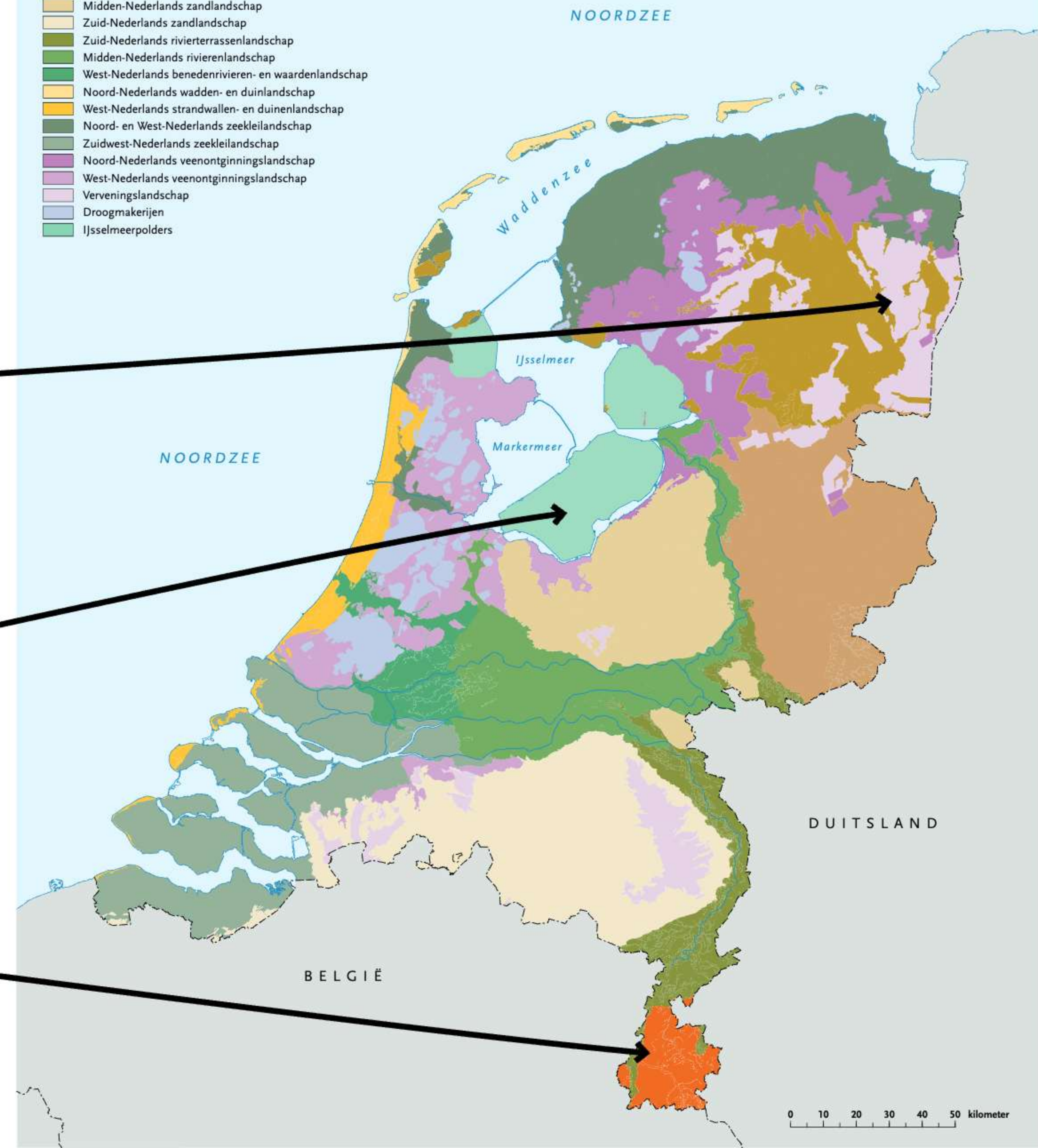

Gebieden waar we snel aan de slag willen

- **Verveningslandschap – Drents-Groningse Veenkoloniën, i.s.m. Agenda Veenkoloniën en Innovatie Veenkoloniën.** Verdieping op de toepasbaarheid van GBDA binnen de agrarische bedrijfsvoering
- **IJsselmeerpolders, i.s.m. Rijksvastgoedbedrijf.** Verdieping op de toepasbaarheid van GBDA op Rijksgronden.
- **Zuid-Limburgs heuvellandschap, i.s.m. provincie Limburg en Limburgs landschap, Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC)**

Landschappen van Nederland

- Zuid-Limburgs heuvellandschap
- Noord-Nederlands zandlandschap
- Oost-Nederlands zandlandschap
- Midden-Nederlands zandlandschap
- Zuid-Nederlands zandlandschap
- Zuid-Nederlands rivierterrassenlandschap
- Midden-Nederlands rivierenlandschap
- West-Nederlands benedenrivieren- en waardenlandschap
- Noord-Nederlands wadden- en duinlandschap
- West-Nederlands strandwallen- en duinenlandschap
- Noord- en West-Nederlands zeekleilandschap
- Zuidwest-Nederlands zeekleilandschap
- Noord-Nederlands veenontginningslandschap
- West-Nederlands veenontginningslandschap
- Verveningslandschap
- Droogmakerijen
- IJsselmeerpolders

Waar we nog mensen/ interessante casussen zoeken

1.Noord-Nederlands Zandlandschap

**2.Zuid-Nederlands Zandlandschap (mogelijk
grens Limburg-Brabant?)**

**3.Zuid-Nederlands Rivierterrassenlandschap
(mogelijk grens Midden-Limburg?)**

**4.Midden-Nederlands Rivierenlandschap
(mogelijk ten oosten van Geldermalsen?)**

**5.West-Nederlands strandwallen- en
duinenlandschap
(mogelijk bollenstreek rond Egmond?)**

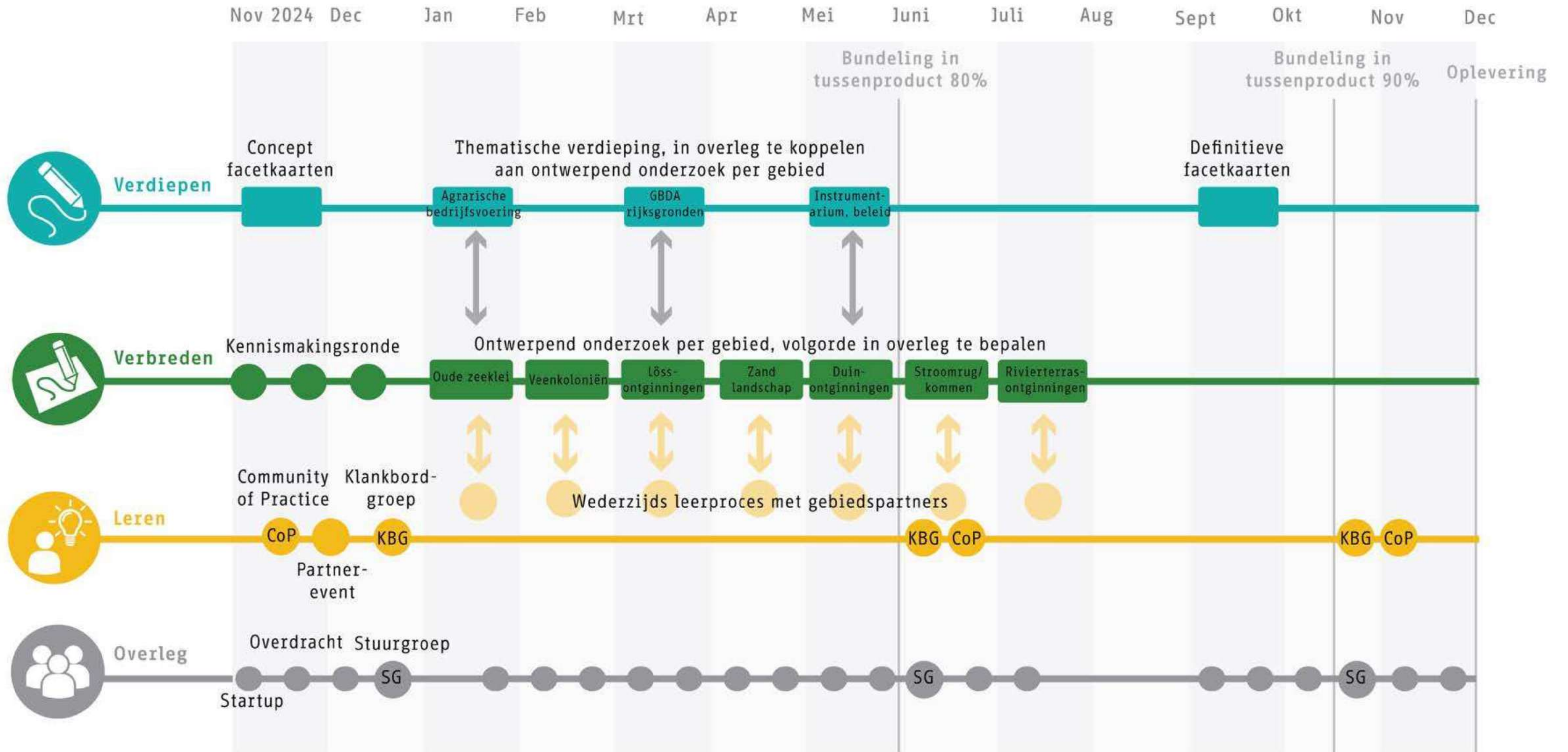
**6.Noord- en West-Nederlands
zeekleilandschap
(mogelijk Fivelingo, Groningen)**

Landschappen van Nederland

- Zuid-Limburs heuvelslandschap
- Noord-Nederlands zandlandschap
- Oost-Nederlands zandlandschap
- Midden-Nederlands zandlandschap
- Zuid-Nederlands zandlandschap
- Zuid-Nederlands rivierterrassenlandschap
- Midden-Nederlands rivierenlandschap
- West-Nederlands benedenrivieren- en waardenlandschap
- Noord-Nederlands wadden- en duinlandschap
- West-Nederlands strandwallen- en duinenlandschap
- Noord- en West-Nederlands zeekleilandschap
- Zuidwest-Nederlands zeekleilandschap
- Noord-Nederlands veenontginningslandschap
- West-Nederlands veenontginningslandschap
- Verveninglandschap
- Droogmakerijen
- IJsselmeerpolders

Planning

Vragen voor u:

1. Heeft u suggesties voor **mensen/gebieden** die we verder kunnen uitwerken?
2. Wat zijn interessante **thema's** om in sessies met de Alliantie/CoP te bespreken?
3. Waar wil/kan u **specifieke kennis** inbrengen?